KULLEĠĠ SAN NIKOLA

EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA – LIVELL PRIMARJU

Frar 2017

IR-RABA' SENA	L-ISTUDJI SOĊJALI	IL-ĦIN: Siegħa

Marka Totali

_____ / 80

L-Isem u l-kunjom: ______________________________ Il-klassi: __________

A. Imla l-vojt bil-kliem mogħti. (8 marki)

ix-xemx	nixfa	xita	għolja
temp	qasira	fis-sajf	baxxa

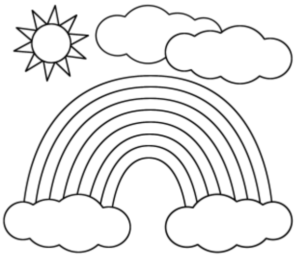

Minħabba li ________________________ il-ġurnata tkun twila, insibu aktar ħin biex noħorġu mal-familja. Matul dan l-istaġun, ______________________ tkun fil-għoli u b'hekk idum biex jidlam. Aktar ma tkun sħana, iktar ikollna temperatura ________________________. Mill-banda l-oħra, fix-xitwa x-xemx tkun aktar ________________________ u b'hekk tagħmel iżjed kesħa. Matul dan l-istaġun il-ġurnata tkun ________________________. Għalhekk nistgħu ngħidu li t-temp jinbidel skont l-istaġuni. Fil-ħarifa tibda tagħmel xi ftit ________________________ filwaqt li fir-rebbiegħa jibda jagħmel ________________________ sabiħ u bnazzi. Minħabba li Malta hu pajjiż sħun, fis-sajf ikollna ħafna ________________________.

B. Wieġeb billi taqta' sing. **(6 marki)**

1. Biex nifhmu kif tagħmel (borma minestra, ix-xita, dgħajsa) hemm bżonn li l-ewwel nifhmu x'inhu ċ-ċiklu tal-ilma.

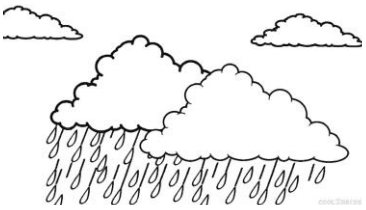

2. Ix-xemx tiġbed l-ilma bir-raġġi u (l-kesħa, l-kulur, s-sħana) tagħha.
3. Ix-xemx tiġbed l-ilma mill-(widien, friġġ, injam).
4. Meta l-ilma jevapora ngħidu li jkun (niżel 'l isfel, tela' 'l fuq, sparixxa).
5. L-ilma li jevapora jsir (silġ, duħħan, fwar).
6. Aktar ma s-sħab ikun fih ilma, iktar ikun (griż u ħafif, tqil u iswed, abjad u mxarrab).

Ċ. Ikteb VERU jew FALZ. Ara l-eżempju. **(8 marki)**

Eż.	***L-ilma huwa tajjeb għal saħħitna.***	***Veru***
1	Ix-xita tnixxef l-għelieqi.	
2	L-ilma tax-xita jimla l-bjar tagħna.	
3	Ix-xemx tixrob l-ilma mill-ħwejjeġ minxurin fuq bejt.	
4	Ir-rebbiegħa tiġi wara s-sajf.	
5	Meta t-temperatura tkun 12°C ikun il-bard.	
6	Fuq il-bjut tagħna nżommu tankijiet mimlija ilma.	
7	Ħafna mill-ilma tax-xita f'Malta jispiċċa fix-xmajjar.	
8	Fis-sajf, ħafna mill-widien ikunu mfawwrin bl-ilma.	

D. **Qabbel billi tikteb in-numru fil-kaxxa t-tajba.** **(10 marki)**
Ara l-eżempju.

1	***Staġun li fih nilbsu ħwejjeġ ħoxnin.***		nixfa
2	Ħafna xita f'daqqa.		bnazzi
3	Nuqqas kbir ta' ilma.		ċikluni
4	Insibuhom fil-ġnub tat-toroq biex jilqgħu l-ilma tax-xita.		majjistral
5	Temp sabiħ u ċar.		tromba
6	Isem ta' riħ qawwi li jaħkem fuq il-gżejjer Maltin.		għargħar
7	Kesħa jew sħana esaġerata.		ħitan tas-sejjieħ
8	Riħ li jobrom u jdur fit-tond.		ħamla
9	Maltempata kbira b'ħafna xita u riħ,	***1***	***xitwa***
10	Ma jħallux il-ħamrija tinġarr.		temp estrem
11	Ħamrija li tinġarr mal-ilma tax-xita flimkien ma' skart u ħmieġ.		gandotti

E. **Aqra din is-silta u wara wieġeb il-mistoqsijiet.** **(10 marki)**

Marija hija tifla ta' tmien snin u tattendi f'waħda mill-iskejjel primarji ta' San Nikola. Hija qiegħda fir-raba' sena u tħobb ħafna l-annimali speċjalment il-kelb tagħha Rex. Meta waslet mill-iskola, Marija ħadet gost titkellem ma' ommha u bdiet tgħidilha dwar dak li tgħallmet matul il-jum. Hekk tħobb tagħmel kull darba li tasal mill-iskola waqt li tieħu kikkra te. Fl-4:00 ta' waranofsinhar bdiet il-*homework* tal-Ingliż u fl-4:30 bdiet dak tal-Matematika. Ix-xogħol tal-iskola lestietu kollu sal-5:00. Marija għajjiet tikteb u għalhekk ħarġet fil-ġnien li għandhom mad-dar biex tilgħab ma' Rex. Tgħidx kemm ħadet gost twaddablu l-ballun minn naħa għal oħra. Fis-6:20 wasal missierha mix-xogħol. Għalhekk inġabru madwar il-mejda u kielu flimkien. Wara l-ikel, Marija għenet lil ommha u lil missierha jaħslu l-platti. Fit-8:00 ta' filgħaxija qagħdu jaraw l-aħbarijiet flimkien. Fit-8:30 Marija sellmet lill-ġenituri tagħha u marret tinħasel. Fid-9:00 kienet qiegħda taqra ktieb li ssellfet mingħand ħabiba tagħha. Hija dejjem taqra xi ktieb bil-Malti jew bl-Ingliż qabel ma torqod.

1. X'inhi l-ewwel ħaġa li għamlet Marija malli waslet mill-iskola? (1)

____

____

2. X'għamlet Marija bejn il-4:30 u l-5:00 ? (1)

____

____

3. Semmi **żewġ** affarijiet ta' xogħol li inti bħal Marija jkollok tagħmel matul il-ġimgħa. (2)

____

____

4. Għalik xi jfisser il-kliem **Ħin Liberu**? (2)

____

____

5. Semmi **żewġ** affarijiet tajbin li għamlet Marija qabel marret torqod. (2)

____

____

6. Taħseb li Marija taf tqassam il-ħin tagħha sew? Għid għaliex taħseb hekk. (2)

____

____

F. Wieġeb (2 marki)

1. Semmi żewġ modi kif il-klima ta' Malta hija differenti minn dik tar-Renju Unit.

(a) ____

____

(b) ____

____

2. Aqta' sing taħt **erba'** annimali li jistgħu jgħixu fid-Deżert Saħara.

(4 marki)

pengwini	sriep	orsijiet	iġmla
foki	ċriev	nagħaġ	ippopotami

Aqta' sing taħt il-kelma t-tajba. (2 marki)

3. Id-Deżert tas-Saħara jiksi parti kbira mill- (Ewropa, Afrika, Amerika, Antartika).

4. Il-pajjiżi tal-Amerika t'isfel ngħidu li qegħdin qrib (il-Pol tat-Tramuntana, l-Ewropa, l-ekwatur, il-Pol tan-Nofsinhar).

Ġ. Imla l-vojt bil-kliem mogħti. **(10 marki)**

bil-foresti	reġjuni	Eskimi	muntanji	l-klima
Kanada	nixfa	iċ-Ċina	annimali	l-ajkli

Fl-Istati Uniti tal-Amerika, insibu ħafna ______________________ kbar magħrufa bħala *The Rocky Mountains*. Dawn tant huma kbar illi jibqgħu sejrin sal-______________________. Meta jibda jinħall is-silġ, ______________________ jibdew jagħmlu l-bejtiet tagħhom. Il-Poli tat-Tramuntana u tan-Nofsinhar huma ______________________ ta' kesħa kbira. Iżda għalkemm tagħmel ħafna kesħa, xorta waħda nsibu nies li jgħixu hawnhekk. Dawn in-nies jissejħu ______________________. Jekk inħarsu lejn ______________________ nindunaw li hemm sensiela ta' muntanji magħrufa bħala Ħimalaja. Minbarra l-muntanji, f'dan il-pajjiż insibu wkoll partijiet kbar miksija ______________________.

Jekk imbagħad inħarsu lejn l-Indja, naraw illi ______________________ tinbidel kull sitt xhur. Ikun hemm sitt xhur sħaħ ta' xita u sitt xhur ta' ______________________ kbira. Minħabba n-nuqqas ta' xita jispiċċaw imutu ħafna ______________________.

G. Ikteb dawn il-frażijiet fil-kolonna t-tajba taħt ĦIN LIBERU jew XOGĦOL skont kif taħseb li hu tajjeb. (6 marki)

immur iċ-ċinema	nistudja	nilgħab mal-ħbieb
nagħmel il-*homework*	niekol	naħdem proġett tal-iskola

ĦIN LIBERU	XOGĦOL

Għ. Wieġeb billi jew taqta' linja taħt it-tweġiba t-tajba. (10 marki)

1. Madwar tmenin sena ilu, in-nisa Maltin kienu jilbsu
   a. għonnella kkulurita.
   b. libsa qasira.
   ċ. għonnella sewda.
   d. dublett qasir u qmis.

2. Tmenin sena ilu, l-irġiel Maltin kienu jilbsu
   a. qalziet qasir, qmis u kappell.
   b. qalziet twil, qmis u sidrija.
   ċ. bermuda u flokk biċ-ċingi.
   d. xorz u ġlekk.

3. Fl-imgħoddi meta ma kienx hawn karozzi, sabiex jivvjaġġaw is-sinjuri Maltin kienu jużaw
   a. ħmar.
   b. taxi.
   ċ. xarabank.
   d. karozzin.

4. Biex ikunu ċerti li l-ħalib li jixtru jkun frisk, il-Maltin tal-imgħoddi kienu
   a. jpoġġuh fil-friġġ.
   b. jixtru l-ħalib dirett mingħand raħħal.
   ċ. jduquh.
   d. jħalluh ftit sigħat fix-xemx.

Wieġeb

5. Semmi **żewġ** annimali li kont tara fit-toroq Maltin tmenin sena ilu?

____

____

6. Semmi **żewġ modi** kif kienu jqattgħu l-ħin il-Maltin fl-imgħoddi.

____

____

7. Semmi **żewġ raġunijiet** għaliex taħseb li l-Maltin tal-imgħoddi kellhom dawn il-passatempi?

____

____

H. Immarka b'sinjal ☑ dawk is-sentenzi <u>BISS</u> li huma tajbin.
Ara l-eżempju. (4 marki)

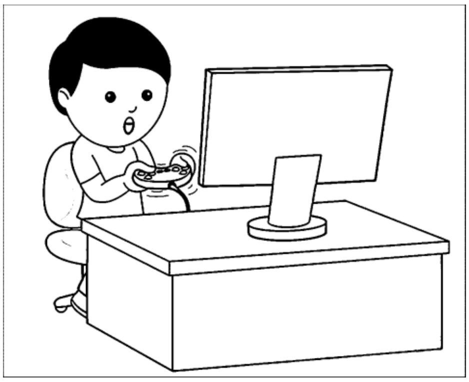

1.	*It-Tablets u l-Internet huma għodda moderna.*	✓
2.	Iż-żafżafa hija tip ta' xorb li kienu jixorbu fl-imgħoddi.	
3.	Filgħaxija l-Maltin kienu jiltaqgħu fuq xi għatba u joqogħdu jitkellmu fuq kull ma jiġi.	
4.	L-ispirtu pront huwa tip ta' għana Malti.	
5.	Fid-29 ta' Lulju niċċelebraw il-festa tal-Imnarja.	
6.	Fl-Imnarja jsiru t-tlielaq tal-bhejjem.	
7.	Ir-Regatta hija tiġrija li ssir fit-8 ta' Diċembru.	
8.	Ix-xixu u l-passju huma żewġ tipi ta' logħob tat-tfal.	

TMIEM IL-KARTA